



Iranian Languages Corpora

www.irancorpora.com

21312010

Boirahmadi Mârgun, Chârmowrun

Life in old Boirahmad

Consultant: Goltela Parmus

Location: Iran, Boirahmad, Mârgun, Chârmowrun

Collector: Esfandiar Taheri

Date: August 2008

Translated, transcribed and subtitled by:
Esfandiar Taheri

۲۱۳۱۲۰۱۰

بویراحمدی مارگون، چارمورون

درباره شیوه زندگی در بویراحمد قدیم

گویشور: گل‌طلا پرموس، اهل روستای چارمورون، مارگون

گردآورنده: اسفندیار طاهری

تاریخ: مرداد ۱۳۸۷

پردازش دیجیتالی، آوانویسی و ترجمه: اسفندیار طاهری

2

00:00:06,100 --> 00:00:06,350

درباره شیوه درست کردن آرد و نان بلوط

3

00:00:06,400 --> 00:00:08,600

men ya torbai ikerdim a pošta-mun iyârdim

[بلوط را می‌چیدیم، می‌ریختیم] توی یک توبره ای، می‌کردیم به پشتام می‌آمدیم

4

00:00:08,650 --> 00:00:12,150

iyârdim a mâl pâč š-ikeridm ikerdim š-ar aftow

می‌آوردیم به خانه پاکش می‌کردیم، جلوی آفتاب می‌گذاشتیمش

5

00:00:12,350 --> 00:00:15,300

tâ xošk eybiyen uso da harka bardehar dam huna-š [bi]

تا خشک می شدند بعد دیگر هر کس آسیای سنگی جلوی خانه داشت

6

00:00:15,350 --> 00:00:18,250

bardehar bard-e, sar-eš bard-e zer-š am bard-e

آسیای سنگی از سنگ بود، رویش سنگ و زیرش هم سنگ است

7

00:00:18,300 --> 00:00:20,700

iyardim-šū malus nak-šū ikerdimū

آسیابش می کردیم، قشنگ نرمش می کردیم

8

00:00:20,800 --> 00:00:23,800

uso yaki ya salayi irātim iyārdim

هر نفر می رفتیم یک سبد چوبی می آوردیم

9

00:00:23,850 --> 00:00:25,600

yaki ya tašt owyi ham inahân a ćâla

هر نفر یک تشت آب هم می گذاشتیم روی اجاق آتش

10

00:00:25,650 --> 00:00:26,650

بعد از اینکه پخته شد

11

00:00:26,650 --> 00:00:29,500

ǰol o šala vo čī ibuēsim ri-š igōtim tâ bexowse

بعد جل و خورجین و این چیزها می انداختیم رویش می گفتیم تا بخوابد

12

00:00:29,650 --> 00:00:33,150

tâ se šow va xow bi uso bād a se šow iborden-eš sar ow

تا سه شب به خواب بود، بعد از سه شب می بردندش سر آب

13

00:00:33,600 --> 00:00:35,650

ibordim-eš sar ow malus šerin-eš ikerdim

می بردیمش سر آب و قشنگ شیرینش می کردیم

14

00:00:35,700 --> 00:00:39,400

ow irētim o ow irētim irētim tâ šerin âbiyi

آب می ریختیم و آب می ریختیم تا شیرین می شد

15

00:00:39,500 --> 00:00:41,650

uso ham inaheym-š-a men pošt iyârdim-iš

بعد می نهادیمش به پشت و می آوردیمش

16

00:00:41,750 --> 00:00:44,000

iyârdim-ša mâl isâhaneym-iš

می آوردیمش به خانه می ساییدیمش

17

00:00:44,250 --> 00:00:47,150

uso onvêlâ iratim yaki ya neyni iyârdim gelur-šû ikerim

بعد آنوقت هر کس یک نی می آوردیم و و خمیر را گلوله می کردیم

18

00:00:47,200 --> 00:00:49,150

mes kašk ikarim irā var-aftow tâ xošk eibi

مانند کشک می کردیم، این می رفت جلوی آفتاب تا خشک شود

19

00:00:49,200 --> 00:00:50,850

uso harka iza va tâva ixā

بعد هر کس می زد به تابه و می خورد

20

00:00:51,050 --> 00:00:54,050

du biyi mās biyi ham bâ-š ixarden

اگر دوغ می بود، ماست می بود هم باهش می خوردند

21

00:00:54,400 --> 00:00:57,750

gušt biyi harka harci dāšti

یا گوشت می بود، هر کس هر چه داشت

22

00:00:57,900 --> 00:00:58,500

درباره خواستگاری و ازدواج دختر

23

00:00:58,600 --> 00:01:01,050

zamānal uso da u zitar

زمانهای آن موقع دیگر آن قدیم

24

00:01:01,150 --> 00:01:03,900

āyam irā bera duar yaki-na xāsgari kəne

کسی که داشت می رفت که دختر کسی را خواستگاری کند

25

00:01:03,950 --> 00:01:06,050

na mes i dowrey-yo bi ke umei inešās

مانند این دوره نبود که دختر می آمد می نشست

26

00:01:06,200 --> 00:01:07,900

rubaru merd iceno seyl ikəne

روبروی مرد و اینطوری نگاهش کند

27

00:01:08,100 --> 00:01:10,200

i dorei-yo , dowrei-vo ke iyuma

این از این دوره، آن دوره مرد که می آمد

28

00:01:10,250 --> 00:01:12,350

va yo iyumei pošt sar dey-š inešāsi

دختر از اینطرف می آمد پشت سر مادرش می نشست

29

00:01:12,400 --> 00:01:14,450

igoti tâ seyl a numzây-om kənom binom četowr-e

می گفت تا نامزدم را نگاه کنم ببینم چگونه است

30

00:01:14,500 --> 00:01:17,950

da na va diyâri-š iyumei na pors-eš-a ikerdi

دیگر نه پیدایش می شد، نه سراغش را می گرفت

31

00:01:18,050 --> 00:01:22,250

tâ u ruzi ke ... ši berasiyi nō sâla dā sâla

تا او روزی که به سن ازدواج می رسید نه سال یا ده سال

32

00:01:22,300 --> 00:01:23,650

da xom ke nō sâla biyom

دیگر من خودم که نه ساله بودم

33

00:01:23,900 --> 00:01:27,850

uman qâqoz-geruni ikerden igōten dā tâ hayun se tâ tanxâ

می آمدند کاغذ گرفتن (بله برون) می کردند می گفتند

ده تا گوسفند و بز و سه تا گاو و خر [مهریه اش باشد]

34

00:01:28,100 --> 00:01:32,100

na pili na huna-dâri na vasilai na či ham nabi

نه پولی بود، نه وسایل خانه وسیله ای هم نبود

35

00:01:32,500 --> 00:01:36,900

ya bālešti ibō , ya hur o ya zerbâr o ya xorjîn o

یک بالشی می برد و یک خورجین و یک زیرباری و یک خورجین و

36

00:01:36,950 --> 00:01:39,950

ćârbandi vo tivari vo sorfa vo

یک و توبره نمک و سفره و

37

00:01:40,150 --> 00:01:41,550

gâćini ke hima vaš biyâri

و ... که با آن هیزم بیاوری

38

00:01:41,600 --> 00:01:44,200

kakei ke si-t begom šalei ke bali men-eš biyâri

خدمتت عرض کنم برادر، خورجینی که بلوط داخلش بیاورد

39

00:01:44,250 --> 00:01:47,050

torbei ke kani va pošt-et berei si bali vo

توبره ای که بکنی به پشت و بروی برای بلوط چیدن

40

00:01:47,150 --> 00:01:49,300

tivari ham nemek men š-ikerden usâ

توبره نمک که آن موقع نمک داخلش می کردند

41

00:01:49,600 --> 00:01:51,100

ingalo-na ham ibordim

اینها را هم می بردیم

42

00:01:51,300 --> 00:01:54,300

yaki ya sini yaki ya júmi yaki ya fâtîli

هر نفر یک سینی، یک کاسه ای و یک قابلمه

43

00:01:54,550 --> 00:01:59,200

ham da na kâsa na q^hâb qâšoq^h na ćangâl hić ham nabi

دیگر نه کاسه و نه بشقاب و نه قاشق و نه چنگال هیچ نبود

44

00:01:59,350 --> 00:02:02,350

irâten i mardōmali ke sar-šū iyeybi

این مردمانی که بلد بودند می رفتند

45

00:02:02,500 --> 00:02:05,500

ću iyâvorden ani qâšəq^h ikerden

چوب می آوردند و قاشق درست می کردند

46

00:02:05,850 --> 00:02:08,050

ba q^horân-e mahamy va râsi igom

به قرآن محمد قسم راست می گویم

47

00:02:08,300 --> 00:02:11,650

q^hâšəq^h ikerden ani mes ham i q^hâšōq^hal isəni xəmun

قاشق درست می کردند یعنی مانند همین قاشقهای کنونی خودمان

48

00:02:11,900 --> 00:02:14,150

kalg o du vo í va-š ixarden

و آرد بلوط و دوغ و این چیزها باهاش می خوردند

49

00:02:14,500 --> 00:02:16,850

tandâr ham ibaftim band igardaneim

بافندگی هم می کردیم، بند درست می کردیم

50

00:02:16,900 --> 00:02:20,150

tandâr ikerdim riša igardaneim bâ ideim

دار بافندگی درست می کردیم، تار قالی تاب می دادیم، نخ را تاب می دادیم،

51

00:02:20,400 --> 00:02:25,600

ow-tan ikerdim o uso igōtim yaki biyâ ...-mun tâ kən-š-a dâr

در اب قرار می دادیم و بعد یک نفر را می گفتیم بیاید برایمان به دار می زد

52

00:02:25,950 --> 00:02:27,600

da irâtim ikerdi-š-a dâr

می رفتیم و به دارش که می کرد

53

00:02:27,650 --> 00:02:31,850

xâlinčei se metri hurgeli čar zerbâr nâruni

قالیچه سه متری، خورجین، زیربار و و

54

00:02:32,100 --> 00:02:34,700

itarēsīm band arcīnim q^hâlin arcīnim

بند هم می توانستیم ببافیم و قالی

55

00:02:34,800 --> 00:02:36,400

tâ cân ru va dâr-tun biyen?

تا چند روز به دار بودند؟

56

00:02:36,550 --> 00:02:39,800

tâ čâr ru pan ru dâ ru duwâzâ ru punzâ ru

تا چهار روز، پنج روز، ده روز، دوازده روز، پانزده روز

57

00:02:39,950 --> 00:02:41,000

hamitowr am a dâr biyen

همینطور هم به دار بودند

58

00:02:41,100 --> 00:02:46,000

ar dâ tâ biyi dâ ruzi yaki bi ar xæt teynâ biyi bis ru va dâr bi

اگر دو نفر بودید هر ده روز یکی بود، اگر خودت تنها بودی بیست روز به دار بود

59

00:02:46,250 --> 00:02:47,750

u q^hâlinčei se meteri

برای آن قالیچه سه متری

60

00:02:48,400 --> 00:02:51,200

harzat-e abâs baća men gerē-mun bi igōten hayunal-a bedušit

به حضرت عباس قسم، بچه بر پشتمان بود می گفتن گوسفندها و بزها را بدوشید

61

00:02:51,250 --> 00:02:54,450

baća men gerē-mun bi igōten šir bezanit

بچه بر پشتمان بود می گفتند شیر بدوشید

62

00:02:54,700 --> 00:02:57,300

irātim a men kō ya kō gapuyi dārim

می رفتیم به کوه، یک کوه بزرگی داریم

63

00:02:57,350 --> 00:03:01,700

irātim men kalei u kō yaki ya gāni bali ikerdim a pošta yâverdimun

می رفتیم سر آن کوه هر نفر یک گونی بلوط بر پشت می نهادیم می آوردیم

64

00:03:01,850 --> 00:03:04,400

inaheim-šun a ri gel onvêlâ ow kiya bi ow-mun

می گذاشتیمشان بر روی زمین، این بار، آب کجا بود

65

00:03:04,600 --> 00:03:08,550

ham yeyq^hadari tang dumeni ow ham dir bi irātim ow-na ham iyârdim

همین قدر [که از کوه آمده بودیم] آب در تنگ پایینی دور بود، می رفتیم آب را هم می آوردیم

66

00:03:08,800 --> 00:03:10,100

onvêlâ uso umeim tâ nun ni

بعد این بار می آمدیم تا نان در خانه نیست

67

00:03:10,150 --> 00:03:12,050

igō pā nun? igōtim ko imâ xo va kō biyim

[شوهرمان] می گفت پس نان چه شد می گفتیم مرد! ما که به کوه بودیم

68

00:03:12,100 --> 00:03:13,450

ow va ée iyârdit ?

آب را با چه می آوردید؟

69

00:03:13,650 --> 00:03:16,550

men mašk owyi

داخل مشک آب

70

00:03:16,600 --> 00:03:17,200

će bi?

چی بود؟

71

00:03:17,300 --> 00:03:18,600

in hayun bi in boz bi

از پوست گوسفند بود یا از پوست بز بود

72

00:03:18,750 --> 00:03:19,750

ćetowri deres š-ikerdit ?

چطور درستش می کردید؟

73

00:03:19,750 --> 00:03:22,750

bəz-a ikošten malus pus-š-a iseim iyâverdimun

بز را که می کشتند پوستش را می گرفتیم می آوردیم

74

00:03:23,000 --> 00:03:26,550

iyarcim mēlali ke dam-eš bi men-š-a malus jaft ipōtim

موهایی که داشت برمی چیدیم، بعد جفت (پوست میوه بلوط) داخلش می پختیم

75

00:03:26,650 --> 00:03:28,000

jaft ham u baliyal-a

پوست همان بلوطها را

76

00:03:28,400 --> 00:03:31,050

jaft ipōtim ikerim ira men-šū

جفت را می پختیم می کردیم داخل پوستها

77

00:03:31,650 --> 00:03:35,000

tâ éar ru panj ru inaheim-š-a men jaft dir az men rit

تا چهار پنج روز می گذاشتیم در جفت بماند، دور از رویت (گلاب به رویت)

78

00:03:35,450 --> 00:03:38,000

uso malus idarâverdim ícarneim-šũ

بعد قشنگ درمی آوردیم و ... می کردیم

79

00:03:38,050 --> 00:03:40,600

deška va xəšun deres ikerdim tasma

از خود پوست نخ درست می کردیم، تسمه چرمی

80

00:03:41,000 --> 00:03:44,750

ya ... ham izeim dam-šun sizan o deška vo derowš

یک ... هم می زدیم درشان، با سوزن و نخ و درفش

81

00:03:45,100 --> 00:03:48,750

iyarkerim xom idōtom xom sad tâ ham iso ham biyâri iduzom

آماده می کردیم و خودم می دوختم، خودم صد تا پوست هم الان بیاوری می دوزم

82

00:03:49,000 --> 00:03:52,000

idōtim malus uso ow ikerim porr-tâ-porr-šun malus

قشنگ می دوختیم بعد پر از آب می کردیم

83

00:03:52,150 --> 00:03:54,050

inaheym a pošt-mun hayâlâ umeim inaheym sar ćol

می گذاشتیم بر پشتمان می آمدیم می نهادیم روی سنگچین مشکدانی

84

00:03:54,100 --> 00:03:55,750

mes barf eybi uso ixardim

آب مانند برف خنک می شد، می خوردیم

85

00:03:55,850 --> 00:03:59,150

lebâs xəmun irātim na ċarx bi na ċi bi

لباسمان نه چرخ خیاطی بود و نه چیزی

86

00:03:59,450 --> 00:04:02,850

harka xoš ĵuma-š-a ibərri tōmun-š-a iberri

هر کس خودش پارچه پیراهنش را می برید، پارچه تنبانش را می برید

87

00:04:03,100 --> 00:04:05,600

tāta-tāta-š ikē idōt-eš

تخته تخته (مستطیل شکل) می برید و می دوختش

88

00:04:05,650 --> 00:04:09,250

uso yaki ya tāj si xaši inahân sar-šū

بعد یکی یک تاجی هم برای زیبایی می گذاشت رویش

89

00:04:09,400 --> 00:04:12,400

das-duzi da na ċarx bi ke ċarx-šun kənim na ċi

دوخت با دست، دیگر نه چرخ خیاطی بود، که با چرخ بدوزیم، نه چیزی بود

90

00:04:12,650 --> 00:04:14,550

q^hand-a ileštīm si dah ru duazā ru

قند را نگه می گذاشتند برای ده روز دوازده روز

91

00:04:14,600 --> 00:04:17,200

igōtim binim ma ... girmun biyâ bey éey bexarim

می گفتند ببینیم مگر ... گرمان می آید با چای بخوریم

92

00:04:17,600 --> 00:04:21,050

irātim ya q^handi-na yey éeni-š-a iškaneim men haf kerr iyâpušaneym-iš

می رفتیم یک قندی را اینقدرش را می شکستیم هفت جا قایمش می کردیم

93

00:04:21,100 --> 00:04:22,500

igōtim si sōb-mun

می گفتیم برای فردایمان